

skillige andre under Fortolkningsforhandlingerne i Forbundet og havde ved de i 1921 opstillede Fortolkninger opnaaet fuld Tilfredsstillelse. Det var afgørende for os, at der paa dette Punkt ikke opstod Uklarhed; hvis saadan Uklarhed opretholdtes, vilde det være umuligt for Delegationen at anbefale Protokollen til Anerkendelse af Forsamlingen, og jeg ventede ikke, at den danske Regering vilde underskrive eller den danske Rigsdag ratificere.

Under den fortsatte Forhandling udtalte Italiens og Japans Repræsentanter sig ud fra den samme Forstaaelse af Protokollen, som vi ansaa for den rette, og derpaa tog Branting Ordet og fremsatte en meget skarp Udtalelse, idet han sagde dette, at han havde erklæret i Underudvalget, at den svenske Regering ikke paa Forhaand kunde forpligte sig til at deltage i militære Sanktioner, og hver Gang han havde sagt dette — og han havde sagt det mange Gange —, havde han faaet det Svar, at denne Sætning var fuldt forenelig med Protokollens Plan, som paa ingen Maade skabte nye Forpligtelser af militær Karakter; nu var der ved Ordførerens Udtalelse fremkommet Uklarhed, og derfor vilde han her fastslaa, at han fortolkede den paagældende Artikel saaledes, at Protokollen ikke for dette Land medførte Forpligtelse til at tage Del i militære Sanktioner, men at Sverige derimod altid er villigt til at samarbejde med de andre Nationer for at skabe Respekt for Pagten ved Hjælp af økonomiske og finansielle Tvangsmidler. Og han anbefalede meget stærkt, at man enedes om en ny Tekst, der skabte fuld Sikkerhed paa Grundlag af de Ændringsforslag, der var stillet fra dansk og belgisk Side.

Efter disse Udtalelser af Branting tog imidlertid Englands og Frankrigs Ordførere, Henderson og Jouvenel, Ordet, og disse to talte ud fra den Betragtning, at det nu var bedst at blive færdig; de ønskede ingen Ændringsforslag, idet de mente, at Ændringsforslagene ikke behøvedes, i Virkeligheden stod der i Forvejen det samme, som man tilsigtede med Ændringsforslagene. Ganske vist fremsatte Henderson ved samme Lejlighed nogle Udtalelser, der var vel egnede til at fremkalde nye Misforstaaelser, og som bevirkede, at Christen Lange, den interparlamentariske Unions Generalsekretær, der er Norges Repræsentant i vedkommende Kommission, udtalte sig meget stærkt i samme Retning, hvori de Danske og Svenske udtalte sig. Det samme skete for øvrigt fra en af de engelske Dominions, idet New Zealands Repræsentant erklærede,

at hvis Forstaaelsen skulde være den, som enkelte Udtryk af Henderson kunde give Anledning til at tro, vilde New Zealand ikke kunne være med. Men derefter tog den franske Repræsentant Jouvenel Ordet og udtalte sig meget klarere ud fra det Synspunkt, som var vort. Han anbefalede os imidlertid indtrængende at tage vort Ændringsforslag tilbage, da han ikke mente, det var nødvendigt, og denne Opfordring rettede han baade til Danmark og Belgien.

Belgien erklærede straks, at de tog deres Ændringsforslag tilbage. Jeg havde jo et levende Indtryk af, at det vilde være velset i Forsamlingen, om det danske Ændringsforslag derpaa ogsaa var forsvundet — naar man er kommet til et vist Maal af en Forhandling, kan man ikke opnaa Tilslutning paa nogen lettere Maade end ved at tage alle mulige Ændringsforslag tilbage. Paa den anden Side havde jeg det Indtryk, at Tvivlen derved vilde være blevet staaende, og jeg svarede derfor, at det ikke var mig muligt at tage det efter Aftale med den samlede Delegation stillede Ændringsforslag tilbage, jeg ønskede, at det skulde gøres til Genstand for en Undersøgelse i et Underudvalg, saaledes at man kunde komme til Enighed om en Form. Jouvenel svarede, at han troede, det var for lang en Vej med et Underudvalg, men han vilde anbefale, at Ordføreren, Benès, og jeg prøvede paa, om vi ikke kunde blive enige til næste Dag, saa kunde man i Fællesskab vedtage det Forslag, som vi eventuelt var blevet enige om. Dertil kunde jeg naturligvis kun sige, at det var en for mig tiltalende og tilfredsstillende Løsning, og derved blev det saa den Aften.

Efter dette blev imidlertid den danske Delegation saavel som den norske indbudt af Branting til et Møde senere paa Aftenen, for at man kunde drøfte, hvilken Holdning vi skulde indtage næste Dag, idet Branting var blevet betænkelig ved den Tvivl, der overhovedet var kommet frem under disse Forhandlinger. Paa dette Møde enedes vi efter et Forslag, jeg stillede, om at opretholde Ændringsforslaget, men i en efter min Mening mere tilfredsstillende Form og en Form, som efter mit Indtryk lettere vilde finde Tilslutning, — ogsaa fordi det nu var noget andet end det, vi først var kommet til at forhandle om. Dette Ændringsforslag gik ud paa efter de Ord, jeg før nævnte, at man forpligter sig til loyalt og effektivt at samarbejde, at tilføje Ordene: i det Omfang, som deres geografiske Stilling og deres særlige Betingelser tillader.

Dette svarer til den Opfattelse, som